

Sygn. akt XVII AmE 293/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz

po rozpoznaniu dnia 31 stycznia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą w S.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 13 sierpnia 2019 r. nr (...)(...)

1) oddala odwołanie,

2) zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 293/19

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 13 sierpnia 2019 r. nr (...)(...), na podstawie art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 1 pkt 3a i art. 56 ust. 6 i 6a w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755, 730 i 1435) w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., nr 133, poz. 924) (Rozporządzenie w sprawie ograniczeń) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy (...) sp. z o. o. z siedzibą w S. (powód, Spółka, Odbiorca) kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) sp. z o. o. w dniach 10 - 11 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w S., ul. (...) naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 Pe, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3 Pe,

2. za działanie wymienione w pkt 1 wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w kwocie 3 360 zł.

(...) sp. z o. o. z siedzibą w S. w złożonym odwołaniu zaskarżyła powyższą decyzję Prezesa URE w całości i zarzuciła jej naruszenie:

1. § 12 ust. 3 i 4 Rozporządzenia RM w sprawie ograniczeń z 2007 r., poprzez jego niezastosowanie i wymierzenie kary pieniężnej w kwocie 3 360 zł za przekroczenie przez powoda dopuszczalnego poboru mocy mimo niepowiadomienia powoda o wprowadzonych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej w stosunku do stopni zasilania indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 Pe, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości,

2. art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 ust. 7 ustawy Pe w zw. z § 1 rozporządzenia rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (Rozporządzenie w sprawie ograniczeń z 2015 r.) poprzez wymierzenie powodowi kary pieniężnej mimo nieobowiązania ograniczenia w poborze energii elektrycznej w czasie, w którym doszło do rzekomego naruszenia.

Na podstawie powyższych zarzutów powód wniósł o:

1. uchylene decyzji w całości,

2. zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Powód podniósł, że nie został należycie zawiadomiony o wprowadzonych przez (...) S.A. (...), OSP) ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Wskazał, że zgodnie § 12 ust. 3 Rozporządzenia z 2007 r. w przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Z kolei ust. 4 stanowi, że powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych. Na tej podstawie stwierdził, że ogłoszenie wprowadzenia ograniczeń przez komunikaty radiowe jest ostateczną formą zawiadomienia odbiorców, a w niniejszej sprawie ta forma została uznana za priorytetową. Powód podniósł, że nie posiadał należytej wiedzy i świadomości o wprowadzonych ograniczeniach, w związku z tym niedostosowanie się do nich nie miało miejsca.

Powód zarzucił, że doszedł do wniosku, że wymierzono mu karę pieniężną za pobór mocy w okresie, w którym nie występowało ograniczenie. Wskazał, że wprowadzone na podstawie Rozporządzenia z 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązywały weszły w życie od początku dnia 12 sierpnia 2015 r. Natomiast kara pieniężna została wymierzona za pobór mocy w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. W dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. do godziny 24.00 ograniczenia jeszcze nie obowiązywały. Zaczęły obowiązywać z początkiem dnia 12 sierpnia 2015 r. W zw. z tym brak podstaw do uznania, że powód dopuścił się naruszenia wprowadzonych ograniczeń. Na tej podstawie powód stwierdził, że nałożenie na Spółkę kary pieniężnej za pobór mocy w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. było nieuzasadnione i sprzeczne z zasadą *lex retro non agit*. Zarzucił ponadto Prezesowi URE, że nie wskazał podstawy prawnej obowiązywania ograniczeń w poborze i dostarczaniu energii elektrycznej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. poprzedzających wejście w życie Rozporządzenia z 2015 r.

Powód wskazał, że zarzucane naruszenie miało miejsce w 2015 r. W maju 2016 r. Spółka otrzymała od Prezesa URE informacje o przekroczeniu ograniczeń. Od tego czasu przeciwko Spółce nie było prowadzone żadne postępowanie i nie wzywano jej do złożenia wyjaśnień. Wszczęcie przez Prezesa URE postępowania celem nałożenia kary pieniężnej prawie 4 lata od zarzucanego naruszenia przepisów uznał powód za bezprzedmiotowe. Stwierdził, że ze względu na upływ czasu weryfikacja przez Spółkę faktów i okoliczności była niemożliwa. Nałożenie na Spółkę

w tych okolicznościach kary pieniężnej uznał powód za nadużycie przez organ administracji publicznej władztwa administracyjnego, co uzasadnia uchylenie zaskarżonej decyzji.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Zarzut błędnego zastosowania art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 ust. 7 Pe w zw. z § 1 Rozporządzenia z 2015 r. Prezes URE uznał za nieuzasadniony. Wskazał, że art. 11d ust. 3 Pe jest normą o charakterze ogólnym, która została doprecyzowana w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Na podstawie tego przepisu, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Pozwany wskazał, że podstawą do wprowadzenia przez OSP ograniczeń jest przepis art. 11d ust. 3 Pe. W zw. z tym, że naruszenie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11d ust. 3 Pe jest sankcjonowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, istniała podstawa prawna do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej z tytułu przekroczenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia § 12 ust. 3 i ust. 4 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. i wymierzenia Spółce kary pieniężnej za przekroczenie ograniczeń poboru mocy mimo niepowiadomienia Odbiorcy o wprowadzeniu ograniczeń Prezes URE wskazał, że brak wiedzy powoda o wprowadzeniu ograniczeń nie może stanowić podstawy do zwolnienia Spółki od odpowiedzialności z tytułu niedostosowania się do obowiązujących ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Ogłaszane na podstawie § 12 pkt 2 Rozporządzenia z 2007 r. w programie (...) i na stronach internetowych komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, ze względu na konieczność szybkiego działania, są w sytuacjach kryzysowych najbardziej adekwatnym sposobem informowania odbiorców energii elektrycznej o wprowadzeniu ograniczeń. Stosowanie innych sposobów powiadamiania o wprowadzeniu ograniczeń nie pozwoliłoby na powszechne zawiadomienie Odbiorców o terminie i zakresie wprowadzonych ograniczeń. W ocenie Prezesa URE jeżeli Odbiorca nie śledził komunikatów, nie może uwolnić się od odpowiedzialności z tytułu stwierdzonego naruszenia. Fakt corocznego doręczania aktualizowanego planu ograniczeń powinien wywołać u Odbiorcy refleksję, że mają one znaczenie dla funkcjonowania krajowego systemu elektroenergetycznego.

Zdaniem pozwanego szczególny charakter dobra chronionego w niniejszej sprawie wymierzenie powodowi kary pieniężnej było uzasadnione i niezbędne do wymuszenia przestrzegania w przyszłości nałożonych na niego obowiązków.

Wysokość wymierzonej kary pieniężnej pozwoli na realizację ustawowych funkcji kary, że wymierzona kara jest zasadna, jej wysokość nie wpłynie na pogorszenie kondycji finansowej powoda.

Prezes URE podkreślił, że wartością nadrzędną jest dbałość o nieprzerwaną pracę systemu elektroenergetycznego, gwarantującą bezpieczeństwo energetyczne kraju. Właśnie ograniczenia wprowadzane przez OSP stanowią instrument do zapewniania takiego bezpieczeństwa.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 15 marca 2011 r. zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), dotyczącą świadczenia usługi dystrybucji energii elektrycznej do obiektu Odbiorcy zlokalizowanego w S. przy ul. (...) oraz w K.. (umowa k. 59-64 akt adm.)

Zgodnie z treścią § 6 ust. 1 pkt 14 umowy dystrybucyjnej odbiorca zobowiązany jest do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów zgodnie z trybem określonym w załączniku nr 4 do umowy. (k. 61v. akt adm.)

W załączniku nr 2.1 do umowy moc umowna dla punktu poboru mocy w S. została określona na poziomie 400 kW (0,400 MW) w godzinie (załącznik nr 2.1 k. 64v. akt adm.)

W załączniku nr 4 do umowy pod tytułem: szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, na podstawie Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. ustalone zostały wielkości dopuszczalnego poboru mocy dla obiektu Odbiorcy w poszczególnych stopniach zasilania od 11 do 20 stopnia zasilania. Wysokość mocy umownej dla 20 stopnia zasilania została ustalona na poziomie 0 kW. Zgodnie z pkt 2 załącznika o obowiązujących stopniach zasilania Odbiorca będzie powiadamiany drogą radiową w komunikatach energetycznych nadawanych w programie (...) o godzinie 7.55 oraz 19.55 lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach telefonicznie. Ponadto w pkt 5 załącznika ustalono, że jeżeli żadna ze stron w terminie 30 dni przed upływem okresu obowiązywania ograniczeń nie zgłosi zmian w zapisach dotyczących wprowadzenia ograniczeń, to obowiązują one przez następny rok. (k.68 akt adm.)

Operator systemu przesyłowego (OSP) (...) S.A. ((...) S.A.) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d Pe i na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe wprowadził, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (okoliczności bezsporne).

Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 Pe powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosił Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. (okoliczności bezsporne).

Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 (okoliczności bezsporne).

Na wezwanie Prezesa URE operator systemu dystrybucyjnego ((...)) (...) sp. z o.o., do którego sieci przyłączona jest (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w S. przy ul. (...) (k. 4 akt adm.).

Z informacji tych wynika, iż wartości przekroczenia przez Odbiorcę w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. poboru mocy w stosunku do planu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynosiły:

- w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,940 (MW w godzinie),

- w dniu 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,180 (MW w godzinie),

Łącznie w całym okresie Odbiorca przekroczył moc o 1,120 (MW w godzinie).

Pismem z dnia 7 czerwca 2019 r. Prezes URE zawiadomił Odbiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez Odbiorcę do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie.

Wezwano również Odbiorcę do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (zawiadomienie k. 1- 2 akt adm.).

W piśmie z dnia 17 czerwca 2019 r. Odbiorca przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie. Podkreślił, że nigdy nie został powiadomiony o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii i wniósł o umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego. Złożył kopię umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...) zawartej przez powoda z (...) SA. w dniu 9 grudnia 2013 r. oraz rachunek zysków i strat, z którego wynika, że przychody netto Spółki ze sprzedaży produktów w 2018 roku wyniosły (...) zł oraz zysk w wysokości (...) zł. (pismo z załącznikami k. 10, 22-42 akt adm.)

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa URE z dnia 25 czerwca 2019 r. (...) sp. z o.o. w piśmie z dnia 25 czerwca 2019 r. przedstawiła w toku postępowania administracyjnego istotne dla sprawy informacje i dowody. W szczególności (...) przedstawił zawartą z Odbiorcą w dniu 15 marca 2011 r. umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) oraz zamieszczone w załączniku nr 4 do tej umowy szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, na podstawie Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r., w których ustalone zostały wielkości dopuszczalnego poboru mocy dla obiektu Odbiorcy w S. od 11 do 20 stopnia zasilania. W piśmie z dnia 25 czerwca 2019 r. (...) sp. z o.o. wskazała na ustalenia wynikające z treści załącznika nr 4 do umowy dotyczące dopuszczalnego poboru mocy w kolejnych stopniach zasilania oraz wyjaśniła, że w sierpniu 2015 r. dla punktu poboru w S. Odbiorcę obowiązywał ustalony w umowie plan ograniczeń.

Pismem z dnia 1 sierpnia 2019 r. zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. (zawiadomienie k. 73 akt adm.)

Z akt administracyjnych nie wynika, że Odbiorca zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, faktów powszechnie znanych oraz znanych Sądowi z urzędu, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Na podstawie dokonanych Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W załączniku do zawartej przez powoda z (...) umowy z dnia 15 marca 2011 r. o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej ustalony został poziom dopuszczalnego poboru przez Odbiorcę mocy bezpiecznej w razie ogłoszenia kolejnych od 11 do 20 stopnia zasilania. Zgodnie z pkt 2 załącznika o wprowadzeniu stopni zasilania Odbiorca powiadamiany będzie w komunikatach radiowych ogłaszanych w godzinach wskazanych w tym pkt załącznika. Dopiero w szczególnie uzasadnionych przypadkach Odbiorca miał być powiadamiany o wprowadzonych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej przez (...) telefonicznie. Z materiału dowodowego zebranego w aktach administracyjnych nie wynika, że dla powoda zostały wprowadzone szczególne, inne niż powszechnie obowiązujące wartości ograniczeń w poborze energii elektrycznej dla poszczególnych stopni zasilania. W odwołaniu powód nie twierdził, że obowiązywały go inne od powszechnie wprowadzonych wielkości mocy bezpiecznej dla ogłaszanych stopni zasilania i nie przedstawił żadnych dowodów na tę okoliczność. Z materiału dowodowego nie wynika, że przed wprowadzeniem w 2015 r. ograniczeń w poborze energii elektrycznej Spółka nie podejmowała żadnych działań w celu zmiany poziomu mocy bezpiecznej ustalonego w planie ograniczeń zawartym w załączniku nr 4 do umowy dystrybucyjnej. Skoro więc ustalone w załączniku nr 4 do umowy dystrybucyjnej poziomy mocy bezpiecznej nie zostały zmienione, w dacie wprowadzenia w sierpniu 2015 r. ograniczeń Odbiorcę obowiązywał poziom mocy bezpiecznej ustalony w planie ograniczeń zamieszczonym w załączniku nr 4 od umowy dystrybucyjnej z 15 marca 2011 r. Wobec tego, że dla powoda nie wprowadzono zróżnicowania ograniczeń w poborze energii elektrycznej w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, w odniesieniu do Spółki nie miały zastosowania ustalenia dotyczące szczególnych ustaleń, o których mowa w pkt 2 załącznika nr 4 do umowy dystrybucyjnej. Z tej samej przyczyny,

wbrew twierdzeniu odwołania, do powoda nie miały zastosowania postanowienia § 12 ust. 3 i 4 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. przewidujące powiadamianie Spółki w sposób ustalony w umowie, czyli telefonicznie, o terminie wprowadzenia i obowiązującym stopniu ograniczeń. Brak więc podstaw do uznania, że w odniesieniu do Obiocy obowiązywały i miały pierwszeństwo powiadomienia, o których mowa w § 12 ust. 3 Rozporządzenia z 2007 r. Na powodzie ciążył obowiązek dołożenia należytej staranności w prowadzeniu działalności gospodarczej i dostosowania się do ograniczeń ogłoszonych w komunikatach radiowych. Obowiązek ten wynikał z przepisów Ustawy, Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. oraz postanowienia § 6 ust. 1 pkt 14 umowy dystrybucyjnej z 15 marca 2011 r. W tym stanie podnoszona w odwołaniu okoliczność, że powód nie został należycie powiadomiony o wprowadzonych ograniczeniach i związany z tym zarzut naruszenia § 12 ust. 3 i 4 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. należało uznać za nieuzasadniony. Twierdzenie powoda, że ogłoszenie przez komunikaty radiowe jest ostateczną formą zawiadomienia odbiorców o ograniczeniach było błędne, nie miało potwierdzenia w przepisach Rozporządzenia z 2007 r. i nie mogło stanowić podstawy do uwzględnienia odwołania i uchylenia zaskarżonej decyzji.

Odnosząc się do podniesionych w odwołaniu zarzutów naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 ust. 7 Pe i w zw. z § 1 Rozporządzenia z 2015 r. należy wskazać, że w przypadku wystąpienia wymienionego w art. 11 ust. 1 pkt 2 Pe zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1 Pe). W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia, ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, mogą również wprowadzać operatorzy systemu przesyłowego elektroenergetycznego (OSP) (art. 11d ust. 3 Pe). W komunikacie radiowym, jako podstawę prawną wprowadzonych przez OSP w dniu 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń powołany został art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W ocenie tut. Sądu przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który przewiduje, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej OSP może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin, ma charakter uszczegóławiający dla zawartej w treści art. 11d ust. 3 Pe normy o charakterze ogólnym. Zasadniczą podstawę prawną dla podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 działań operatora Pe stanowi jednak regulacja zawarta w art. 11d ust. 3 Pe. To w przepisie art. 11d ust. 3 Pe ustawodawca wskazał, że w wypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Należy zatem przyjąć, że ograniczenia wskazane w art. 11d ust. 3 Pe obejmują również ograniczenia wskazane w art. 11c ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, absorbując je i stanowiąc ich realizację (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2020 r., VII AGa 173/20). Powyższe prowadzi do wniosku, że podstawą działania OSP, wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust. 3 Pe, wprost sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe, a więc także tych wprowadzonych z powołaniem się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, gdyż tylko w takich sytuacjach ograniczenia mogą być wprowadzane. Dla zagwarantowania tego bezpieczeństwa istotne więc jest, aby istniały realne instrumenty prawne pozwalające na sankcjonowanie zachowania, które temu bezpieczeństwu zagraża. Jeśli ustawodawca wprowadził możliwość, aby w sytuacji nagłego zagrożenia, o bezpieczeństwo systemu energetycznego mógł zadbać operator systemu przesyłowego poprzez ograniczenie poboru energii, to właśnie z punktu widzenia tego bezpieczeństwa konieczne jest, aby istniała także prawna możliwość sankcjonowania wprowadzanych ograniczeń. Szczególnie istotne jest, aby w nagłej sytuacji, w której organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć skutecznych działań, istniała możliwość natychmiastowego podjęcia kroków, które uchronią system energetyczny przed katastrofalną i rozległą awarią – tzw. blackoutem.

Z tego względu tak ważne są regulacje, które w szczególnie uzasadnionych okolicznościach umożliwiają nałożenie na odbiorców obowiązku ograniczenia poboru energii elektrycznej ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jednak dla zapewnienia skuteczności regulacji umożliwiających wprowadzenie przez OSP ograniczeń w poborze energii elektrycznej na podstawie art. 11d ust. 3 Pe w okresie do 72 godzin muszą istnieć instrumenty gwarantujące przestrzegania tych ograniczeń. Tymi instrumentami są m. in. kary pieniężne, które są nakładane na podmioty nieprzestrzegające ograniczeń. Administracyjne kary pieniężne nie mają wyłącznie charakteru sankcji karnych, gdyż ich funkcja nie ogranicza się do represji za naruszenie nakazów bądź zakazów ustawowych, ale równie istotna jest ich funkcja prewencyjna i dyscyplinująca, motywująca adresatów norm sankcjonowanych do ich respektowania.

Dla wzmocnienia argumentacji o sankcjonowaniu przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ograniczeń warto także wskazać, że organem regulacyjnym, który na mocy ustawy uprawniony jest do kontroli przestrzegania przez odbiorców ograniczeń maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej wprowadzonych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju jest Prezes URE (art. 11 ust. 4 i 5 Pe). Konsekwencją tego jest uprawnienie Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmioty nierespektujące wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe).

Wobec tego, że w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. obowiązywały ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostały wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 Pe, a nie na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r., w zaskarżonej decyzji Prezes URE nie mógł naruszyć wskazanego wyżej przepisu Rozporządzenia z 2015 r. Z uwagi na ustalenie, że Prezes URE był uprawniony do nałożenia na powoda kary pieniężnej z tytułu niestosowania się do obowiązujących w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. ograniczeń, podniesione w odwołaniu zarzuty naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 ust. 7 Pe były nietrafne i nie zasługiwały na uwzględnienie. Natomiast przedstawiona na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. argumentacja dotycząca daty wejścia w życie powołanego wyżej Rozporządzenia z 2015 r. nie mogła mieć żadnego wpływu na ocenę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 Pe wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu odbiorcy osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Mając na uwadze, że (wg ustaleń Prezesa URE) przychody Spółki w 2018 r. wyniosły (...) zł, wymierzona decyzją kara pieniężna w kwocie 3 360 zł mieści się w granicach ustawowych, nie została ustalona na poziomie wygórowanym i nie stwarza zagrożenia dla zdolności finansowej powoda. Podniesione w przez powoda w tym zakresie zarzuty podobnie jak i zarzuty dotyczące znacznego upływu czasu od daty naruszenia do wszczęcia przez Prezesa URE postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej nie zasługiwały na uwzględnienie i nie stanowiły podstawy do uchylecia zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do uwzględnienia oddalił odwołanie, jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 720 zł, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Po zapoznaniu się ze stanowiskami stron, Sąd uznając, że w świetle przytoczonych przez strony twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.